

Referat fra møde i Forum for Realkompetencer den 11.august 2004

Mødet blev afholdt på Vartov kl. 10.30-16.00.

Deltagere:

FOF

NETOP

LOF

AOF

Foreningen af Daghøjskoler

Folkkehøjskolernes Forening

Foreningen af produktionsskoler og prod.højskoler

Efterskoleforeningen

DOF

Mellemfolkeligt Samvirke

Samrådets sekretariat

Ekstern ekspertise

Inge Vinther

Bernhard Trier Frederiksen, MB

Marlene Berth Nielsen

Torben Dreier

Per Paludan Hansen, MB

Peter Hollbaum Hansen

Lene Buerup Andersen

Thomas Silkjær

Randi Jensen, MB

Kim Hjerrild, MB (kun frokost)

Gorm Hansen

Helene Valgreen

Peter Fløe

Ole Borgå

Thit Aaris-Sørensen

Bent Nikolajsen

Christel Schaldemose

Flemming Gjedde

Agnethe Nordentoft

Afbud:

SFOF

Folkeuniversitetet

Fritid og Samfund

Lars Ploug

Søren Eigaard, MB

Steffen Hartje

(MB = Medlem af DFS's bestyrelse)

Dagsorden

Velkomst og ajourføring

Randi Jensen bød velkommen. På det første indledende møde havde der været stor interesse for at være med i det videre arbejde.

DFSs bestyrelse har siden formelt vedtaget et kommissorium for Forum for realkompetence og de forskellige medlemsorganisationer har udpeget medlemmer. Forummet kan ses som et eksempel for fremtidens samarbejde i DFS-regi, hvor målet er at være med til at sætte den politiske dagsorden. DFSs bestyrelse har haft kontakt til Undervisningsministeriet og meddelt at Folkeoplysningen gerne vil være med i arbejdet omkring anerkendelse af realkompetence. Ministeriet er positiv og vil inddrage DFS, før der tages endelige beslutninger. Vi forventer en henvendelse i løbet af efteråret.

Oplæg om begrebsbrug og metoder v/ Agnete Nordentoft

AN indledte med at konstatere, at der ingen enighed er om hverken begreber, metoder eller standarder i forhold til realkompetence.

I EU's memorandum om livslang læring (2001) ønsker man en øget værdsættelse af læring og udvikling af systemer, så der kan gives merit for uddannelse, arbejds- og livserfaring. Formålet er at

lette adgangen til optagelse på uddannelser i EU ved at befolkningen udover de formelle kompetencer også skal kunne dokumentere ikke-formel og uformel viden og erfaring. Konkrete tiltag er ECTS (European Credit Transfer System), Europass, EVT (frivilligt arbejde), ECDL (IT-erfaring) og det europæiske CV.

I det europæiske CV kan personen selv - udover sin erhvervs erfaring, almen- og erhvervsfaglig uddannelse - opremse sin realkompetence indenfor personlige-, sociale-, organisatoriske-, tekniske- og kunstneriske færdigheder og kompetencer.

Hele dokumentations- og vurderings-diskussionen er stærkt påvirket af kompetencevurderingerne i USA og England.

Memorandummet skal ikke betragtes som en ny måde at arbejde på, men vi skal forholde os til det vi gør i forhold til memorandummet. Memorandummet er et politisk dokument, der skal påvirke politik og praksis i de enkelte medlemslande.

Det er vigtigt at folkeoplysningen bliver mere afklaret om området og de anvendte begreber og bliver i stand til at deltage i debatten på en afklaret måde.

Kompetence/Realkompetence

- kan opnås uafhængigt af læringsrum eller måde (men den kontekst hvor læringen foregår betyder meget)
- er individrelateret
- drejer sig om tilegnede kapaciteter (viden, færdigheder, holdninger)
- reflekterer krav og muligheder i konteksten (ikke blot hvad folk kan i forhold til en bestemt jobfunktion, men hvilke evner de totalt set har)
- omhandler kapacitet til handling eller problemløsning

Der er stor diskussion om hvordan man måler og validerer kompetence og der er ikke enighed i mellem de enkelte lande. (I USA er alle eksaminer f.eks. skriftlige, mundtlige eksaminer findes ikke! I Frankrig er der ingen censorer tilstede ved eksamen. Eksamen omfatter kun lærer – elev. I England måler man elevernes kompetence i forhold til vedtagne normer.)

ANs oplæg sluttede med spørgsmålene:

1. Hvilke målgrupper er relevante i en realkompetencesammenhæng?
2. Hvilke måder kan det gøres på?
3. Hvilke metoder kan vi bruge og kan vi bruge de samme?

Spørgsmålene dannede grundlag for det efterfølgende gruppearbejde.

Resultater af gruppearbejdet

Gruppe 1

Gruppen fandt, at det er vigtigt at beskrive det særlige læringsrum, som folkeoplysningen udgør. Målgruppen vil være dem, der stadig er på arbejdsmarkedet.

I produktionsskolerne bruger man realkompetence-begrebet til at tale med de unge og gøre dem bevidste om deres kompetence.

Værdien af vurderingerne i forhold til uddannelsesinstitutioner og arbejdsgivere vil afhænge af hvem der skal lave vurderingerne.

Gruppe 2

Gruppen fandt det fint, at de enkelte medlemsorganisationer eksperimenterer med forskellige modeller. Evalueringen bør ske samlet i DFS-regi.

LOF/NETOPs projekt tager udgangspunkt i det nationale kompetenceregnskabs 10 punkter og de bløde kvalifikationer. Det er vigtigt at synliggøre, det der ikke hidtil har været målbart. Man starter på det individuelle niveau og satser på at det samfundsmæssigt får status.

Gruppe 3

Målgruppen må være personer, der stadig er på arbejdsmarkedet. Men det vil også være afhængigt af de enkelte fag, om realkompetencearbejdet vil være relevant.

Enighed om det vigtige i at beskrive læringsrummet og de implicerede undervisere. Det vil være af betydning i en vurdering af undervisningen/læringen.

Man kan evt. tage fælles udgangspunkt i det europæiske CV og arbejde på at udfylde det, så det giver et dækkende billede af personernes færdigheder og kompetence.

Gruppen fandt det problematisk, at man i Danmark automatisk definerer uddannelse som eksamensrettet og folkeoplysning som fritidsaktiviteter. Folkeoplysningen er således ikke nævnt i Uddannelsesguiden og kvote-2 ordningen afskaffes. Det tyder ikke på anerkendelse af ikke-formel eller uformel læring. Man skal hellere se på virksomhederne, der vurderer sine ansatte på meget mere end blot eksamensbeviser.

Efterfølgende diskussion

Højskolerne arbejder mange steder med ECTS-systemet til at beskrive elevernes arbejdsindsats, niveauet for undervisningen og læringsrummet.

AN oplyste, at man i Norge får point efter ECTS-systemet. I hele Europa går man i retning af det bredere realkompetence, mens man i Danmark går den anden vej og fokuserer på eksamensrettet formel uddannelse.

EU arbejder på en løbende statistik, der skal vise udviklingen i arbejdet med livslang læring i medlemslandene og her er Danmark langt bag efter.

Vi skal herhjemme blive meget bedre til at beskrive hvad vi laver og hvor godt det er.

Folkeoplysningen skal kunne dokumentere hvad vi laver, men vurderingen kommer til at ligge andetsteds, f.eks. i uddannelsesinstitutionerne.

Kampen om dagsordenen v/ Agnete Nordentoft

Jo mere samlet og enstemmig folkeoplysningen kan optræde i denne sammenhæng, jo bedre vil det være og jo større chance vil der være for at man vil lytte til os.

I andre lande ser man først og fremmest realkompetence som arbejdserfaring og læring på arbejdspladsen. Der ses ikke så meget på personers almene kompetence.

Hvem skal foretage vurderingerne?

Handler det om hvad man kan? Eller om man kan noget bestemt? Eller om en særligt fremragende præstation? Skal man måles efter uddannelsessystemets standarder eller i forhold til virksomhedernes behov?

Folkeoplysningen skal være klar over at en indsats på dette område vil være et tilbud til deltagerne i deres kamp for at dokumentere deres færdigheder. Det er ikke en indsats for at hjælpe aftenskolerne.

Efterfølgende kommentarer

Det er vigtigt, at vi hjælper deltagerne med at kunne dokumentere deres realkompetence. Men det er også vigtigt at vi lærer dem at prioritere – udvælge hvilken dokumentation der er relevant i de enkelte sammenhænge.

Dokumentation af realkompetence kan give folk et stort løft, være en vigtig oplevelse for dem. Det betyder, at vi har et stort ansvar, når vi går ind i dette arbejde.

Det vil være et tilbud som interesserede deltagere kan benytte sig af. Succes afhænger af om tilbuddet værdsættes og gavner deltagerne. Om det benyttes af 10% eller 50% vil være mindre væsentligt.

Indirekte vil det gavne folkeoplysningen at få mere systematik i vores virke, at få flyttet fokus fra undervisning til læring, at gøre deltagerne bevidste om hvad de lærer og hvilken ekstra kompetence de opnår.

Dette forum er allerede som erfarings-forum en succes.

Næste møder:

Det annoncerede møde den 19/8 er aflyst.

Næste møde er den 21/9. Emnet vil her være:

Konkrete erfaringer fra pilotprojekter

- Daghøjskolernes portfoliometode
- DUF-erfaringer
- LOF/NETOPs projekt om kompetenceregnskab
- Det europæiske CV. Hvad er det egentlig?

Nyt møde den 25/10. Emnet er her:

- Udenlandske erfaringer, bl.a. Norge og England
- Evt. rapport fra Undervisningsministeriet. Hvad skal der ske i Danmark?

For referatet

FG